

Hble. Sr. Joaquim Torra
President
Generalitat de Catalunya
Plaça de Sant Jaume 4
Barcelona

Síndic de Greuges de Catalunya

Benvolgut president,

Tal com va fer públic el 26 de març, el Síndic de Greuges ha iniciat una actuació d'ofici per analitzar la gestió de la crisi provocada per la propagació del virus SARS-CoV2 i la seva incidència en el conjunt dels establiments penitenciaris de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

En aquella ocasió el Síndic es feia ressò de la declaració oficial de l'alta comissionada per als Drets Humans de l'ONU, Michelle Bachelet¹, demanant als governs de tot el món que provessin de reduir el nombre de persones privades de llibertat, en particular aquelles condemnades per motius polítics o per expressar idees crítiques o dissentir. Simultàniament, els mecanismes internacionals encarregats de la supervisió dels centres de privació de llibertat (Subcomitè per la Prevenció de la Tortura de l'ONU²; Comitè de Prevenció de la Tortura del Consell d'Europa³) havien recomanat la reducció de la població penitenciària i la cerca d'alternatives a la privació de llibertat.

Posteriorment, el secretari general de les Nacions Unides, Antonio Guterres, ha qualificat aquesta pandèmia com la "pitjor crisi des de la Segona Guerra Mundial" i ha demanat mesures extraordinàries per fer-hi front, mentre que la Comissària europea pels drets humans, Dunja Mijatovic, ha demanat la posada en llibertat de les persones migrants privades de llibertat en centres de detenció.

Més recentment, en una nota feta pública ahir, el relator de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, Boris Cilevics⁴, ha donat suport a les mesures adoptades per molts països d'alliberar persones privades de llibertat que no suposen un risc per la societat i s'ha referit en particular als interns amb perfil polític, en els següents termes:

"Prisoners with political backgrounds, such as the Catalan politicians convicted for their role in the unconstitutional referendum in October 2017, or the Turkish parliamentarians, mayors and other politicians imprisoned for

¹ <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25745&LangID=E>

² <https://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/OPCAT/AdviceStatePartiesCoronavirusPandemic2020.pdf>

³ <https://rm.coe.int/16809cfa4b>

⁴ <https://pace.coe.int/en/news/7837/un-rapporteur-a-appelle-l-espagne-et-la-turquie-a-inclure-des-responsables-politiques-dans-les-liberations-de-prison-anticipees-motivees-par-le-coronavirus>

speeches made in the exercise of their mandate, should certainly benefit from such measures”.

D'acord amb aquests pronunciaments, el Síndic de Greuges demana a l'Administració penitenciària l'agilització de les actuacions per a excarcarar, en la mesura del possible, el major nombre de persones internes en els centres penitenciaris, amb la finalitat minimitzar el risc de contagis del virus SARS-CoV2 i contribuir a evitar el col·lapse del sistema nacional de salut.

En aquest sentit, el Síndic recomana la progressió a tercer grau de tractament penitenciari de totes les persones classificades en règim ordinari que gaudeixen de la modalitat de vida prevista a l'art. 100.2 del Reglament penitenciari, sempre i quan es constati la capacitat per a dur un règim de vida en semi llibertat. Les persones internes que han d'acollir-se a aquesta situació han de mostrar un perfil d'escassa perillositat i risc baix de reincidència delictivo-criminal, bona conducta, disposar d'un suport extern -familiar/social- consolidat, que permeti assegurar amb l'obligació de confinament a domicili i estar disposades a mantenir d'altres mecanismes de control.

Aquesta mesura s'ha d'adoptar de manera generalitzada i sense incórrer en cap forma de discriminació entre les persones internes que reuneixin aquests requisits, de manera que, tal com demana el relator Cilevics i en línia amb el que ha manifestat Michelle Bachelet, hauria de beneficiar les nou persones condemnades per la sentència del Tribunal Suprem 459/2019.

Per a possibilitar l'excarceració i subsegüent confinament domiciliari, la progressió al règim de tercer grau podria adoptar-se sota la modalitat de vida prevista en l'art. 86.4 del Reglament penitenciari, en la seva forma no telemàtica, tal com el Departament de Justícia està aplicant a més de la meitat de les persones internes en situació de tercer grau en el context actual de lluita contra la pandèmia del coronavirus. L'acolliment d'aquesta mesura vindria afavorida pel principi de flexibilitat que ha de ser present durant tot el període d'execució de la pena privativa de llibertat i tindria caràcter temporal, mentre duri la situació d'excepcionalitat que estem vivint.

Per aquest motiu, us adreço aquest escrit per conèixer el capteniment del Govern sobre aquesta qüestió i si existeixen instruccions d'altres autoritats en un altre sentit.

Us agrairé una resposta tan aviat com us sigui possible, dins el termini que estipula la Llei del Síndic.

Ben cordialment,



Rafael Ribó
Síndic de Greuges e.f.

Barcelona, 3 d'abril de 2020